

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 530/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-45Csp/31/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. augusta 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-45Csp/31/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“) po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 139/2021 z 13. mája 2021. Navrhujú, aby im ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie každému po 570 eur a uložil mestskému súdu povinnosť nahradiť trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovatelia sa žalobou z 3. apríla 2017 v napadnutom konaní domáhali bezúročnosti ich spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie rozsudkom sp. zn. 45Csp/31/2017 z 26. apríla 2018 rozhodol tak, že žalobu sťažovateľov v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

3. Sťažovatelia podali 26. apríla 2018 odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie.

4. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 139/2021-55 z 13. mája 2021 (ďalej len „nález“) rozhodol, že postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní sp. zn. 45Csp/31/2017 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 14Co/111/2019 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty; krajskému súdu prikázal v konaní sp. zn. 14Co/111/2019 konať bez zbytočných prietahov; sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie každému po 400 eur, ktoré im bol povinný zaplatiť okresný súd a krajský súd spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu; krajský súd bol povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. Nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 27. mája 2021.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 14Co/111/2019-343 zo 17. mája 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 45Csp/31/2017 z 26. apríla 2018 a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľom v rozsahu 100 %.

6. Dňa 17. augusta 2022 podali sťažovatelia dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu a 3. apríla 2023 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k dovolaniu.

7. Sťažovatelia namietajú, že za viac ako 9 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu (1. augusta 2022) do 14. mája 2023, keď bol spis postúpený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní, nebolo zo strany porušovateľa rozhodnuté o výške náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia argumentujú, že mestský súd v namietanom konaní konal nesústreďene, neefektívne, nekoordinovane a zjavne pomaly, keďže nerozhodol o výške náhrady trov konania napriek tomu, že k rozhodnutiu o výške náhrady trov konania mohlo dôjsť bezprostredne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, teda po 1. auguste 2022.

9. Sťažovatelia uvádzajú, že v ich právnej veci „*ide už len o podružnú agendu*“, pričom rozhodovanie o výške trov konania tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Zdôrazňujú, že žiadnym spôsobom neprispeli svojim správaním k vzniku prietahov v napadnutom konaní.

10. Sťažovatelia zastávajú názor, že im je v namietanom konaní dlhodobo odopieraný prístup k spravodlivosti a možnosti ukončiť stav právnej neistoty spôsobený (ne)konaním porušovateľa smerujúcim k právoplatnému rozhodnutiu o výške náhrady trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. S účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963

Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva v ostatných veciach (teda v iných ako trestnoprávných, rodinnoprávných a obchodnoprávných veciach) z Okresného súdu Bratislava III na Mestský súd Bratislava IV. Vychádzajúc z uvedeného, vo veci sťažovateľov je v súčasnosti príslušným súdom Mestský súd Bratislava IV.

12. Sťažovatelia namietajú, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 139/2021-55 z 13. mája 2021 došlo k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy, listiny, charty a práva podľa dohovoru.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

14. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

15. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

16. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovatelia ju doručili ústavnému súdu 8. augusta 2023, teda dva roky po právoplatnosti (27. mája 2021) nálezú ústavného súdu. Ústavný súd podrobil prieskumu postup okresného súdu v tomto období a zistil, že po meritórnom rozhodnutí odvolacieho súdu (17. mája 2022) bola vec vrátená okresnému súdu, ktorý doručoval odvolacie rozhodnutie stranám, pričom napadnuté konanie bolo právoplatne

skončené 1. augusta 2022. Následne bolo vo veci 17. augusta 2022 podané dovolanie. Okresný súd vykonal procesné úkony spojené s podaním dovolania a vec predložil 14. mája 2023 dovolaciemu súdu, ktorý o nej dosiaľ nerozhodol. O výške náhrady trov konania nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

17. Ústavný súd dospel k záveru, že v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu vzhľadom na už uvedené nedošlo k priet'ahom v napadnutom konaní. Po právoplatnom skončení konania vo veci samej v auguste 2022 mohol síce okresný súd pristúpiť k rozhodovaniu o výške trov konania, vzhľadom na podané dovolanie vo veci sa však takýto postup nejaví ako účelný, keďže výsledok dovolacieho konania môže zásadne ovplyvniť i otázku náhrady trov konania. Majúc na zreteli predmet napadnutého konania, ktorým je „už len“ určenie výšky trov konania, ako aj skutočnosť, že sťažovateľ je ten, ktorý bol zaviazaný na náhradu týchto trov, ústavný súd konštatuje, že nič v postupe okresného súdu nenaznačuje, že by v napadnutom konaní malo dochádzať k zbytočným priet'ahom, preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

18. Na záver však ústavný súd dodáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti všeobecného súdu, sťažovatelia sa môžu opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu